

žito iz nje. Ta mašina ni zelo težka. Dva konja jo lahko prepeljujeta. Omlati pa po 200 mernikov na dan.

Jaz imam zdaj svoje zemlje okoli 20 oralov. Povém vam pa, da sem še le se učil živeti ko sem sèm prišel. Denarjev nisem imel nič, jezika nisem nič razumel; lahko veste, kako je to težko. Pri gospodu Pirc-u sem bil, ko sem sèm prišel, 8 mescov; pa sem previdil, da na to vižo ne bom prišel naprej. Gospod nimajo nič denarjev, zatoraj sem začel se sam oskerbovati, sem šel delat in služiti, in Bog mi je dal srečo, da sem še dosti dobro prišel naprej. Tukaj v naši soseski so sami Nemci, pa so tudi vsi reveži, ker je še le tri leta, kar so začeli v ta kraj zahajati. Ti ne dajo nič zaslužiti. Tisti, ki dajo kaj zaslužiti, so večidel Angleži. Meni zdaj prav dobro hodi, da sem se enmalo angležkega jezika naučil. Tu, kjer smo mi, so večidel samo beli ljudje; dirjaki pridejo le včasih sèm na lov. Ti dirjaki so ravno taki, kakor pri vas cigani; le enmalo bolj črni so še. — Za svojo zemljo lahko dobim zdaj 2000 dolarjev, ker je ravno v takim kraju, da bo šla železnica mimo. Lahko bi jo prodal, toda zdaj še nočem, zato ker bo vedno dražja. Za tisto zemljo, katero sem vlni prisluzil, že letos lahko dobim 300 dolarjev. Tukaj nimamo nič papirnatega denarja; imamo samo zlato in srebro. En ameriški dolar stori avstrijskega denarja 2 fl. 6 kr.

Hvala Bogu! meni gré zdaj kaj po sreči, in prav všeč mi je tukaj; toda umreti pa vendar ne mislim v Ameriki. Mislim še kakih 9 let tukaj ostati, potlej pa bom vse prodal, in bom prišel zopet nazaj. Poslal bi vam kaj denarja, če bi bilo treba, pa mi varno ga pošiljati tako daleč.

To zimo sem na svoji zemlji delal, da sem zgradil 30 oralov; spomladi bom vsejal, in potlej čez leto bom šel drugam delat. Hišo imam že tudi narejeno, pa dozdaj še nisem stanoval v nji.

Tistemu pa, ki je prašal in bi rad sèm v Ameriko prišel, tako povejte, da naj dela, in naj nikar zmeraj ne leži, bo pa dosti jesti imel. — Tudi jaz nisem denarjev iz nič dobil, sem mogel tudi veliko terpeti za-nje. Toliko rečem, da vsi Podbrežani niso in ne bodo toliko skusili, kakor sem jaz v tem kratkem času v Ameriki skusil.

Obleko imamo tukaj vso gosposko. Nosimo se, kakor tam pri vas po mestih gospoda, možki in ženske. Jemo tukaj trikrat na dan: zjutraj, opoldan in zvečer, pa nikoli drugega, kakor meso in pa bel kruh; črnega kruha še nisem vidil kar sem prišel v Ameriko. Za pijačo imamo kavo (kofè) in čaj (tè).

To pismo sem pisal ravno na velikonoč; bilo je gerdo vreme, veter je vlekel in pa sneg je šel. Zemlja je še vsa zmrzla. Vse tekoče vode so zmrznjene, le studenci ne. — Ljuba moja, oče in mati, prosim vas, molite za me, da bi bil srečen; tudi jaz vas ne bom nikoli pozabil. Prosim vas, pišite mi kmalo nazaj, — pa veliko, pa kakošne novice, — koliko se jih je poženilo itd.

Zdaj pa v imenu Boga prav lepo pozdravljam vas, očeta in mater in vse znance in prijatelje, in ostanem do smerti

Vaš

hvaležni sin

Janez.

V Ameriki pri sv. Jožefa 12. aprila 1857.

### Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Pazina v Istri 28. julija. — F. C. — Suša je največja nadloga Istre. Ni ga skoraj leta, da bi ne tožil zoper njo kmetovavec, ko se cele mesce brez prenehleja bliska nad njegovo glavo kakor ribje oko plavo obnebje, in beli skalnate griče žareče solnce, da šumi trava pod ного in odpada drevesom rumenkljato listje. Letos smo sicer spomladi imeli za potrebo dežja in prav zadovoljni moramo biti s prvimi pridelki, al, sadaj je huda suša že mnogo škodovala in žuga tudi že koruzi in terti. Če skoraj mili dež ne pomoči razpokane zemlje, bo malo polente, in le ta Istrijana lakote varuje. Bolezen na terti se tudi že kaže, vendar je bolj zdrava od poprejšnjih let, in ako Bog dá, imeli bomo

za potrebo vina. — Za pridelovanje svile je Istra prav ugodna dežela; pridelava je tudi že precej, posebno v nekaterih krajih, kjer so namreč ljudoljubni, za povzdigo blagostanja vneti možje z besedo in djanjem ljudstvo za rejo svilnih červičev spodbodli. Taki možje so brez dvombe največi dobrotniki dežele, in le po njih — da bi se njih število vedno množilo! — se zamore Istri lepša prihodnost pribogovati. Res je, da vsak začetek je težak, da večkrat nevedni ljudje največjega dobrotnika celo zasmehujejo, ali nazadnje so mu vendar le hvaležni. — Ko je, ne le za pogojzdovanje Krasa, mnogozasluženi gospod fajmošter Urban Golmayr v Roču, v letu 1848 učil, kako se murve in druge drevesa sejejo in cepijo, posmehovali so se mu ubogi na duhu. Ali glejte, ko so privreli letos nanagloma Lahi in pokupili po celi Istri sirove svile, kolikor so mogli, dobila je že občina v Roču, ki šteje 1400 duš za 1300 liber svile čez 2600 goldinarjev. Sedaj, ko so napolnili s srebrom in zlatom mošnice, in odre po kletih z žlahnim sadjem, in se jim prihodnje leto še večji dobički obetajo, so se jim odperle oči in govoré: „Prav so imeli naš fajmošter, ki so vedno govorili, da imamo v lastnih rokah bogastvo in revščino. Prerok nam so bili.“ Tudi gospod Miha Zupančič, kaplan in učitelj v Novakah, je učence prav marljivo v sadjo- in sviloreji podučeval, in dolžni smo mu zavolj tega očitno pohvalo dati. — Pisma pričajo, da se istrijska svila bolj obrajta kakor laška in francozka, in da se je istrijsko seme v Milanu bolje obneslo kakor kitajsko, toraj se ne čudimo, da je nek Lah v Buzetu 8000 vreč murvinega perja za prihodnjo spomlad zaaral, in misli ondi svilo pridelovati. Zato pa tudi ljudje ceno murv bolj obrajtajo in jih kakor drage zaklade varujejo. Vsak dela naklepe, kako bo mesca marca kopal in sadil.

Občina v Žminu je pred mnogimi sestrami hvale vredna, ker je iz proste volje napravila velik vert, v katerem se ima mladost v sadjoreji podučevati. Da bi tudi druge soseske tak izgled posnemale, kako veselo bi napredovala sadjoreja pri nas, ki stoji še na tako nizki stopnji, in kolike dobičke bi prinašala revni deželi! Pa, žalibog, premalo imamo takih sosesk, takih mož, ki bi poslušali poduke in posnemali starega očeta sadjoreje naše, velikega dobrotnika Istre, stotnika Lichtenfelda, ki ni iskal ne dobička, ne hvale, ne časti, ampak vse dela njegove izvirajo iz čistega ljudoljublja. — Iz Pazina Vam nimam, izjemši obilnega truda in mnogih zaslug tukajšnjih gg. frančiškanov za izrejo in omiko mladosti, drugih veselih novic naznaniti. Ko sem govoril za stran naprave kmetijske družbe v Pazinu, nisem drugega rekel, kakor da to reč gosposke pretehtujejo. Ali se bo na noge spravila ali ne, je zelo dvomljivo. In ko bi se to tudi zgodilo, resnica je, da bi se za povzdigo gospodarstva ne moglo od nje veliko pričakovati, ker nimamo mož za to. Smo še sploh, posebno tako imenovani omikani, dalječ za Vami, Krajci! Z Bogom!

Iz Ternova na Notr. A. L. — 27. jul. 23. dan t. m. ob štirih popoldan je burja pripodila od Pivke doli sivočerne oblake, in kmalo se vsuje kakor srednje jajca debela roglata toča. Potokla je popoluoma Kaseze in Zarčica; deloma pa tudi veliko in malo Bukovco, Dolejni Zemon, Harije, Dobropolje in Zarečje. Grozno je bilo slišati v oblaku bobneti, in viditi prestrašene ljudi, ker so ravno žeti začeli, domú iz polja bežati; neki 40leten možak, ki je oplašeno živino med strašno nevihto v hlev uganjal, je kar mertev na tla padel. Več ubitih tičev so semtertje našli. Najstareji ljudje take toče ne pomnijo; sploh je toča tukaj kaj nenavadnega. Dasiravno je bila huda suša, je bilo polje letos jako lepo.

Bistriški okraj je, kakor je sploh znano, najsiromaški v kranjski deželi, toraj si lahko vsak misli, kako težko bodo nekteri siromaki leto preživeli, ki pešice žita pridelali ne bodo. Pred 2 letoma je tukaj kolera strašno morila, letos pa siromakom, zraven toče, tudi oginj beraško palico v roke ponuja, ker so tudi 3 vasi Ternovske fare, namreč: Topo-

lec, Tominje in zgornji Zemon deloma pogorele, katerih nesrečnežev je le malo zavarovanih bilo. Tudi bližnje uboge Čiče je toča zadela; kako deleč je segla, se še ne vé.

**V Trebovljah na Štaj.** 18. jul. J. H. — Kakor po mnogih krajih je tudi pri nas silno huda suša, 26 stopinj gorkote v senci, 22 v vodi Terbovšce; klaje bo malo, tudi slame ne dosti, lepa lepa pa je zopet pšenica, pa tudi druge žita; turšeka je zopet dosti lepega, v nekterih soseskah tudi sadja dovelj; čbelam se slaba godí, z vinom Dolenci ponujajo, ker terta obilno tergatev obeta, vse kaže dosihmal lepo, in hvala Bogu! zdravi smo tudi še. Le dežja potrebujemo kmali.

Nate eno Ribniško za nameček! Na sv. Petra dan gré zvečer ob devetih neki brusar proti glažuti, kar naenkrat zagleda neko reč čez cesto ležati, kači podobno. „Oj kača je!“ zavpije, se ji po stermem hribu ogne in vés plašen v glažuto prisopiha rekoč: „Berž berž puške nabite in z menoj pojte strašno kačo vstrelit, ki kmalo pod glažuto čez cesto leží!“ Hipoma prideta dva s pukšami, drugi s kolmi, in grejo nad kačo. Najprederzniši gré naprej in veleva: „ko vstrelim, bežite, da vas kača ne piči, ako je ne zadenem.“ Puf! in vsi odskočijo, pa zopet prilezejo gledat: ali je zmija že mrtva ali ne; — še enkrat puf! in še mezi se žvad. Zdaj junašk fant rahlo pristopi pa s močnim hrastovcom po marcini udari, da visoko odskoči, in fantu pred noge pade — lesen kol. Slok kol je namreč prek ceste ležal, brusar pa je mislil, da je kača; morebiti so mu bile oči od vina nekoliko kalne.

**Iz Ljubljane.** Konec slovesnost v spomin začetka ljubljansko-teržaške železnice v Terstu začetih je bil v Postojni in postojnski jami v sredo, kamor so se iz Tersta pripeljali gg. ministri in drugi povabljeni ptuji in domači gosti, in je iz Ljubljane in iz družih krajev privrela obila množica. Pokazati domačinom in ptujcom svetinjo krajnske dežele — postojnsko jamo — v najlepšem lišpu, in tako pripomoči k še večjemu razglašenju tega veličanskega podzemeljskega hrama, je poglavno mesto Ljubljana prevzelo stroške krasne osvečave v jami, ktero je razsvitljevalo okoli 18.000 lučic. Kakor so se slavni gosti zavzeli nad podzemeljskimi čudi postojnske jame, katerim para jih nima nobena druga dežela na celem svetu, tako veseli so bili tudi serčnega sprejema in postrežbe, ki se jim je tu v vseh rečeh skazovala, in nadušene napitnice so pri kosilu na kolodvoru postojnskem donéle od domačih in ptujih ministrov na blagor novega početja. — Kako blizo je Terst sedaj Ljubljani, se je pokazalo že to sredo, ko smo v Ljubljani na tergu neko kuharico iz Brežine solate in druge zelenjadi nakupovati vidili!

### Novičar iz raznih krajev.

„Pest-Ofn. Ztg.“ piše, da v prihodnjem potovanji Njih Veličanstva presv. Cesarja po Ogerskem se bojo poprej določeni dnevi nekoliko spremenili; presv. Cesarica ne bo šla več z Njim. — C. k. ministerstvo je sklenilo, da kakor za to leto ima tudi za prihodnje tarifa za oprosteno od vojaščine (soldatov) pri 1500 goldinarjih ostati. — Domovinski listi, kateri po novi postavi ne morejo več za popotnice veljati, morajo vsled c. k. ministerskega ukaza vprihodnje po lastnosti osebe, za ktero je domovinski list narejen, štempljani biti. — Koliko se da v mali loteriji zaigrati, vidimo iz sodniške preiskave tistega uradnika dunajske banke, od ktere je „novičar“ pred nekimi tedni povedal, da je kaso te banke za več stotavžent goldinarjev okradel. 27. dan t. m. je stal pred sodbo, in zvedilo se je zdaj, da je od februarja leta 1855 do letošnjega majnika v 2 malih loterijah zastavil 1 milijon in 541.000 gold., dobil je nazaj 1 milijon in 191.000 gold., tedaj je na zgubi ostal za 350.000 gold. — Papirnatih desetice ne izda-

jajo ces. kase več. — Ni povsod takošna suša kakor je pri nas; v severnih Tiroljih, na Saleburškem in pa gornjem Štajarskem, toda le do Bruka, imajo dežja še preveč. — V Ješelnici blizo Stare Oršave je 14. dan t. m. strela 3 osebe obenem ubila: 22 let staro ženo, ki je koruzo osipala in pod oreh bežala, dva možaka pa na polji kakih 20 sežnjev od oreha. — Čisto nova pa zelo važna novica je hud punt Indijanov v izhodnji Indii zoper Angleže. Angleži imajo v Indii velike posestva in so tako rekoč glavarji teh dežel, ktere vladajo ali po svojih lastnih oblastnikih ali pa tudi po mahomedanskih knezih, kateri pa so jim podverženi. Sedaj so se Indijani na več krajih — pravijo na podpih bivšega kralja Audhskega — zoper ptuje vladarje (Angleže) spuntali; lord Kanning hoče berž najmanj 40.000 vojakov iz Angležkega na pomoč imeti, če ne, bo slaba. Angleško ministerstvo je v hudi zadregi — v Indii punt, v Kini pa tudi, in Francozi jim nočejo pomagati, kakor se je izperva govorilo. Ker je cesar Napoleon že terdno obljubil, da pride v Osborne, angleško kraljico obiskat, bo obljubo spolnil, — kraljica angležka pa ne bo šla se na Francozko razveseljevat, kakor je bilo namenjeno, ker bise ji utegnili za zlo vzeti, da za veseliciami gré, ko je deržava v hudi stiski. Angležka in francoska vlada si niste več tako dobre kakor nekdanj, ker tudi zavolj Moldave in Vlahije ste si navskriž, in še zlo. V Moldavi so bile 19. junija volitve; izšle so se zoper voljo Francozov za ločitev omenjenih dežel; tega — pravijo — francoska vlada, čeravno so bile volitve prav po postavi, ne bo terpela, ter bo od turške vlade terjala, naj prekliče volitve. Klopčic ta je tedaj še tudi dosti zamotan.

### V spomin

#### franciškane Fr. Jukić-u,

umerlemu 20. maja 1857 na Dunaji.

Ne vé, če bode sveti križ na Tvojem grobu stal,  
Ki nosil ga do zadnjega si dneva poterpljivo,  
Oznanoval z gorečim sercom ga, z besedo živo.  
In nisi se verig. tamotnih ječ se nisi bal.

Ne vé, če znalo se po letih za gomilo bo,  
Za hladni grob meniha, rodoljuba, mučenika,  
Kjer sladko sanja pod zelenim pertom naša dika,  
Kjer jasne naše zvezde se zaperlo je oko.

To vé, da ga danica vsaka bo pozdravljala,  
Da bo ga vsaka zlatokrilna zarja obiskala,  
Da bode vsaka pomlad mu zeleno odejo dala,  
Da glas trobente obudil bo pod njim spijočega.

To vé, da v brazdi seme, ki sejal ga je, kalí,  
Kalí in raste in poganja preobilna setev,  
Da bodemo brusili serpe, kadar pride žetev,  
In necenljivo blago v hram naroda spravljali.

F. C.

**Pogovori vredništva.** Gosp. A. K. v Z.: Hvala lepa za poslani spis. Lanske Nov. (1/4) so Vam bile vdrugič poslani 19. dan maja; pri Bl. so mi pokazali poštno prejemnico; pobarajte tedaj na pošti. V Z. je še drug gosp. K., morebiti so k njemu prišle? — Napis na zavitku „četeril.“ je tiskaren pogrešek; zapisani ste za pol leta. — Gosp. J. Gerš. se je knjižica poslala z navadno poštno marko; tega smo mi porok. Da je ni dobil, kako je to? Proti prejemnicami pa takih (ptujih) reči odpravištvu Nov. ne more pošiljati, ker bi mu preveč stroškov prizadevalo. Ako pridete sami ali kdo Vaših v Lj., se bo dalo to ustmeno dognati. Popis Z. šolsk. sveč. nam bo dobro došel. — Gosp. B. B. Podk.: Kar je stari Unglert umerl, ne dela nobeden čes. kol. v Ljublj. — Gosp. J. O. v M.: Oznanila dražbe ne najdemo v L. Z., da bi ga predstavili; prosimo ga nam poslati.